

GENERAL NICOLAE ȘOVA

de ION DĂSCĂLESCU

O pagină glorioasă în onoarea istoriei miliare românești au înscris trupele Corpului 7 Armată română de sub comanda generalului Nicolae Șova, lansat la 30 octombrie 1944 în ofensiva spre Budapesta, adevărată „placă turnantă“ a apărării dușmane din Ungaria. Drumul său victorios de luptă se va sfârși, 80 de zile mai târziu, la 15 ianuarie 1945 în interiorul capitalei Ungare. Pentru faptele de arme săvârșite, ostașii acestui corp au fost citați prin ordinul de zi nr. 48 din 17 ianuarie 1945, de către comandantul lor, generalul de corp de armată Nicolae Șova.

După 47 de ani de la această mare victorie, noi foștii luptători, azi veterani, trăim din amintiri și povestim fapte și date despre oameni care au fost și nu mai sînt.

Am lucrat în statul major al Corpului 7 Armată pe timpul operației ofensive „Budapesta“.

Eram atunci căpitan în biroul de operații.

L-am cunoscut deci, pe generalul Nicolae Șova, în situația în care ființa omului poate fi văzută și înțeleasă la adevărata ei valoare și sînt mîndru că am avut ocazia să-i fiu subordonat. Mă voi referi doar la două situații caracteristice din acest timp, din care să pot trage concluzii corespunzătoare cu privire la personalitatea acestui mare bărbat comandant.

Prima situație. Înainte de a pătrunde în Budapesta, Corpului 7 Armată i se fixase de către Comandamentul Sovietic, o zonă de acțiune prin centrul orașului, avînd ca obiectiv final Dunărea. În noaptea de 31 decembrie 1944 spre 1 ianuarie 1945, același comandament, a schimbat limitele zonei de acțiune, așa fel, încît ele se adunau într-un punct la intrarea în oraș. Asta însemna scoaterea Corpului de Armată din Budapesta, gest lipsit de cea mai elementară considerație. La adresa unui aliat în luptă. Generalul Nicolae Șova, citind ordinul primit, a stat cîteva momente pe gînduri, după care mi-a ordonat să scriu și să comunic răspunsul — „că ordinul primit nu poate fi decît o eroare de transmitere, că unitățile corpului de armată au trecut deja la atac în unele puncte ale frontului, în limitele anterioare ale zonei de acțiune“.

Reflecția generalului Nicolae Șova a fost de-a dreptul uimitoare și rapid formulată. Cîți în locul său în aceste momente, ar fi reușit această performanță ?

Iată o trăsătură definitivă a personalității sale într-un moment de mare cumpănă.

A doua siutație. Luptele din Budapesta erau pe sfârșite — 13 ianuarie 1945, când comandamentul sovietic a hotărît ca în oraș să ducă ultimele acțiuni, o grupare operativă compusă din două corpuri de armată sovietică și Corpul 7 Armată român, grupare pusă sub comanda generalului maior Aforin.

La comunicarea făcută în fața celor angajați în operație, generalul Nicolae Șova a atras atenția, cu tot tactul necesar, că un general de corp de armată, în speță comandantul Corpului 7 Armată român, nu poate fi pus în subordinea unui general mai mic în grad, respectiv a unui general maior, făcând precizarea, bine subliniată, că în armata română așa ceva nu se obișnuiește și că a fi de acord cu măsura anunțată ar însemna atingerea demnității armatei române.

Pentru aceasta, a hotărît ca ordinele comandantului grupării să fie date generalului de brigadă Mihai D. Lăcătușu, comandantul Diviziei 19 Infanterie din componența corpului de armată, el, generalul Nicolae Șova păstrîndu-și neștirbită comanda.

Mare cinste ne-a făcut acest excepțional comandant, fiu al plaiurilor băcăuane, acest moldovean calm dar ferm în toate acțiunile sale, iubitor al pământului strămoșesc.

Veșnică să-i fie memoria.